

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 171/2019-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) v konaní o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Lászlóom Lengyelom, Športová 45, Dunajská Streda, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Skalica č. k. 5 C 16/2013-566 z 10. mája 2018, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Skalica č. k. 5 C 16/2013-566 z 10. mája 2018, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Skalica č. k. 5 C 16/2013-566 z 10. mája 2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Skalica je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], trovy konania v sume 390,50 € (slovom tristodevät’desiat eur a päťdesiat centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Lászlóa Lengyela, Športová 45, Dunajská Streda, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 171/2019-18 z 30. apríla 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Skalica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 C 16/2013-566 z 10. mája 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že v sporovom konaní sp. zn. 5 C 16/2013 pred okresným súdom vystupovali ako sporové strany žalobcovia v 1. rade až 12. rade proti sťažovateľke ako žalovanej o zaplatenie sumy 149, 699,42 €. Okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 16/2013-473 z 11. mája 2017 okrem iného vyslovil, že sťažovateľka má ako žalovaná nárok na náhradu trov konania voči žalobcom

v 6., 7. a 8. rade v plnom rozsahu. Následne sťažovateľka v písomnom podaní okresnému súdu zo 6. júla 2017 pre určenie trov jej právneho zastúpenia uviedla skutočnosti potrebné pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny, v ktorom označila jednotlivé úkony právnej služby, vyčíslila cestovné náhrady, ako aj náhradu za stratu času jej právneho zástupcu. Okresný súd následne uznesením č. k. 5 C 16/2013-548 z 28. februára, vydaným vyšším súdnym úradníkom, rozhodol o trovách konania takto: *„Žalobca v 6. rade, žalobca v 7. rade a žalobca v 8. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému titulom náhrady trov konania sumu 3.921,67 eur k rukám jeho právneho zástupcu...“*

3. Proti označenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka 26. marca 2018 sťažnosť, ktorou ho napadla v celom rozsahu. Namietala, že bola nesprávne určená tarifná odmena za jeden úkon právnej služby, a tým došlo aj k nesprávnemu určaniu trov právneho zastúpenia. K tomu uviedla:

„Súd prvej inštancie tarifnú odmenu za jeden úkon právnej služby nesprávne určil vo výške 336,94 €.

Výška peňažného nároku, ktorý si žalobca v 6. rade v predmetnej veci uplatnil voči žalovanému, a tým tarifná hodnota veci je 16.856,68 €, preto základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo vzťahu k žalovanému v 6. rade je 336,94 €.

Výška peňažného nároku, ktorý si žalobcovia v 7. a 8. rade v predmetnej veci uplatnili voči žalovanému, a tým tarifná hodnota je 17.764,38 €, preto základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo vzťahu k žalovanému v 7. a 8. rade je 336,94 €.

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden právny úkon podľa ustanovenia § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. správne má byť $(336,94 \text{ €} + (336,94 \text{ €} : 3)) 449,25 \text{ €}$.

Náhrada trov právneho zastúpenia podľa ustanovení § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. správne má byť za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné vyjadrenia vo veci samej zo dní 13.01.2014 a 14.07.2015) $1.347,75 \text{ €}$ ($3 \times 449,25 \text{ €}$)...“ Podľa názoru sťažovateľky na základe správneho výpočtu mala byť celková výška náhrady trov právneho zastúpenia 6 617,15 € s DPH.

4. Okresný súd napadnutým uznesením okresného súdu rozhodol tak, že podanú sťažnosť sťažovateľky zamietol. V napadnutom uznesení okresného súdu uviedol, že pri priznávaní výšky trov konania postupoval podľa vyúčtovania právneho zástupcu sťažovateľky a po skontrolovaní uplatnených úkonov právnej služby priznal právnemu zástupcovi sťažovateľky trovy konania v plnom rozsahu. Dodal, že nové vyúčtovanie trov konania zo strany právneho zástupcu sťažovateľky nie je dôvodom na zrušenie uznesenia o trovách konania, pretože právnemu zástupcovi sťažovateľky bolo priznané všetko tak, ako si to uplatnil. Podľa sťažovateľky je napadnuté uznesenie okresného súdu svojvoľné, arbitrárne, nespravodlivé a nie je riadne odôvodnené. Tiež uviedla, že okresný súd sa v napadnutom uznesení okresného súdu vôbec nezaoberal jej argumentmi uvedenými v sťažnosti, a dodala, že ňou podanú sťažnosť nie je možné považovať za nové či dodatočné vyúčtovanie, neuplatnila si v nej nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za ďalšie úkony právnej služby, len v nej odôvodnila, z akých dôvodov bola nesprávne vyčíslená náhrada trov právneho zastúpenia.

5. Sťažovateľka vo vzťahu k výpočtu trov konania poukázala na ustanovenia § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ako aj na ustanovenia § 13 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“). K tomu uviedla, že v jej prípade nebol aplikovaný § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a základnú sadzbu tarifnej odmeny okresný súd určil v rozpore s týmto kogentným ustanovením. Ďalej uviedla, že za každú z účastí na pojednávaní bola určená odmena len vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny, a to napriek tomu, že mala byť určená vo výške dvojnásobku základnej sadzby tarifnej odmeny, pretože podľa § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. patrí odmena za účasť na pojednávaní za každé začaté dve hodiny, pričom každé z pojednávaní, ktoré boli konané 18. marca 2014, 10. júna 2014, 14. októbra 2014 a 25. júna 2015, trvalo viac ako dve hodiny. Dodala, že týmto okresný súd extrémne vybočil z pravidiel upravujúcich výšku odmeny právneho zastúpenia, pretože sa natolko odchyľil od ustanovení § 13 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., že zásadne poprel ich účel a význam, ako aj účel ustanovenia

§ 262 ods. 1 a 2 CSP, pričom sťažovateľka sa domáhala náhrady trov právneho zastúpenia len v takej výške, ktorá vyplývala zo spisu.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva spoločnosti [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny Základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom a uzneseniami Okresného súdu Skalica zo dňa 28.02.2018 spis. zn. 5C/16/2013-548 a zo dňa 10.05.2018 spis. zn. 5C/16/2013-566 porušené boli.

2. Uznesenia Okresného súdu Skalica zo dňa 28.02.2018 spis. zn. 5C/16/2013-548 a zo dňa 10.05.2018 spis. zn. 5C/16/2013-566 sa zrušujú a vec Okresnému súdu Skalica vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Skalica je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a stanovisko sťažovateľky k nemu

7. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu z 15. mája 2019 vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 Spr V 40/2019 z 1. júla 2019, ktorý bol ústavnému súdu doručený 2. júla 2019. V predmetnom vyjadrení predsedníčka okresného súdu po zrekapitulovaní priebehu konania uviedla:

„... O podanej sťažnosti rozhodol Okresný súd Skalica uznesením č. k. 5C/16/2013-566 zo dňa 10.05.2018 tak, že sťažnosť zamietol. Dôvody zamietnutia sťažnosti boli uvedené v odôvodnení uznesenia, kde sa súd vysporiadal s argumentáciou žalovaného, keď žalovaný pôvodne uplatnil trovy konania bez ich vyčíslenia a súd mu ich priznal za úkony, ktoré žalovaný vyčísľil. Súd pri rozhodovaní nesprávne opomenul určiť výšku tarifnej odmeny aj v zmysle § 13 Vyhlášky, podľa názoru sudcu sa na prípad vzťahuje § 13 ods. 2 Vyhl. 655/2004 Z.z. a tarifná odmena u každého žalobcu sa mala znížiť o jednu polovicu na sumu 168,47 eur voči žalobkyni v 6. rade a na sumu 168,47 eur voči žalobcom v 7. a 8. rade

(vlastníctvo bytu v BSM), nakoľko u všetkých žalobcov sa jedná o nárok vyplývajúci z rovnakých právnych a skutkových okolností (zľava z ceny bytov v tom istom bytovom dome). U dvoch žalovaných, t.j. v 6. rade a v 7. a 8. rade (spoločne) je to potom spolu 336,94 eur pri jednom úkone právnej služby, takže výška tarifnej odmeny bol určená v správnej výške (po spočítaní). Malo byť tiež rozhodnuté samostatne o nároku žalovaného voči každému zo žalobcov z dôvodu vymožitelnosti rozhodnutia.

Súd nesprávne opomenul posúdiť ďalšie úkony právnej služby právneho zástupcu žalovaného za účasť na pojednávaní presahujúcu dve hodiny, aj keď ich žalovaný v pôvodnom vyčíslení neuplatnil a nevyčíslil, z čoho súd vychádzal. Ani o trovách konania by podľa názoru sudcu súd nemal rozhodovať ultra petitem.“

Súčasne predsedníčka okresného súdu oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

8. Ústavný súd 4. júla 2019 zaslal vyjadrenie okresného súdu právnemu zástupcovi sťažovateľky s možnosťou zaujatia stanoviska v lehote 14 dní od doručenia prípisu. Právny zástupca sťažovateľky sa k stanovisku okresného súdu vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 16. júla 2019, v ktorom uviedol, že sťažovateľka trvá v plnom rozsahu na podanej ústavnej sťažnosti a zaslané písomné vyjadrenie okresného súdu považuje v plnom rozsahu za neopodstatnené. Dodal, že neobsahuje žiadne tvrdenie, ktoré by mohlo spochybniť alebo vyvrátiť opodstatnenosť podanej ústavnej sťažnosti. Zároveň uviedol, že námietka okresného súdu o neuvedení celkovej výšky uplatneného nároku na náhradu trov konania je bez právneho významu, pretože výšku trov právneho zastúpenia má vyčísliť konajúci súd a strana konania nie je povinná matematicky vyčísliť trovy konania, postačuje ak dostatočne označí jednotlivé úkony právnej služby poskytnuté v konaní. Ďalej uviedol, že v písomnom podaní okresnému súdu zo 6. júla 2017 boli presne označené a vymedzené úkony právnej služby, pričom v ňom boli tiež presne uvedené trvania jednotlivých pojednávanií tak, ako vyplývajú zo zápisníc z jednotlivých pojednávanií. V závere uviedol, že nesúhlasia s tým, že malo byť uplatnené ustanovenie § 13 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a dodal, že sťažovateľka je toho názoru, že má byť pri určení tarifnej odmeny aplikované ustanovenie § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Zároveň právny zástupca sťažovateľky oznámil, že sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

9. Ústavný súd v súlade s ustanovením § 126 zákona o ústavnom súde 15. mája 2019 zaslal zúčastneným osobám, v konaní vo veci samej žalobcovia v 6., 7. a 8. rade, upovedomenie o podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky a zároveň ich poučil, že majú právo sa k nej vyjadriť, na čo im stanovil lehotu 10 dní od doručenia upovedomenia. Zúčastnené osoby, v konaní vo veci samej žalobcovia v 7. a 8. rade, svoje právo podať vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyužili, v prípade zúčastnenej osoby, v konaní vo veci samej žalobca v 6. rade, sa zásielku nepodarilo na uvedenú adresu doručiť.

10. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah...

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom

je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v namietanom porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľka uviedla, že zo strany okresného súdu došlo k nesprávnemu vyčísleniu náhrady trov konania sťažovateľky. Namietala, že okresným súdom bola základná sadzba tarifnej odmeny určená v rozpore s kogentným ustanovením § 13 ods. 3

vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a tiež namietla, že okresný súd sa odchyľil od kogentného ustanovenia § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Zároveň namietala, že v napadnutom uznesení okresného súdu nebolo reagované na jej argumentáciu uvedenú v podanej sťažnosti proti vyčísleniu trov konania.

18. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

19. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou, a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (III. ÚS 298/2018).

20. Ústavný súd už judikoval, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (I. ÚS 198/07, II. ÚS 272/08). Obdobne to v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri rozsudok vo veci Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, sťažnosť č. 22410/93, bod 29) (IV. ÚS 513/2018).

21. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného súdneho konania (m. m. I. ÚS 119/2012, I. ÚS 629/2016, I. ÚS 233/2017). V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť (IV. ÚS 248/08, III. ÚS 48/2013, II. ÚS 364/2014).

22. Ústavný súd vo vzťahu k trovám konania ďalej judikoval, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť postupom všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

23. Skutočnosť, že ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, ešte neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. Ústavný súd už v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010) (IV. ÚS 513/2018).

24. Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej rozhodovacej činnosti zároveň konštatoval, že riziko pochybenia na strane štátneho orgánu musí znášať samotný štát, a ak v konaní došlo k chybe, tá nesmie byť napravná na úkor dotknutého jednotlivca (pozri rozsudok vo veci Šimecki proti Chorvátsku z 30. 4. 2014, sťažnosť č. 15253/10,

bod 46; tiež rozsudok vo veci Kľačanová proti Slovenskej republike z 27. 11. 2018, sťažnosť č. 8394/13, bod 25).

25. Ústavný súd ďalej konštatuje, že úlohou okresného súdu, resp. vyššieho súdneho úradníka, pri výpočte trov konania bolo postupovať v súlade s príslušnými ustanoveniami CSP a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Na nesprávny postup pri výpočte trov právneho zastúpenia mal zareagovať okresný súd (sudca) v napadnutom uznesení okresného súdu. Avšak zo strany okresného súdu došlo napadnutým uznesením okresného súdu k jeho potvrdeniu, a tým k rozhodnutiu o trovách konania v rozpore so zákonom a s uvedenou vyhláškou. Uvedená skutočnosť, teda rozhodnutie o trovách konania v rozpore so zákonom a vyhláškou č. 655/2004 Z. z., je dostatočným dôvodom na to, aby zo strany ústavného súdu bolo napadnuté uznesenie okresného súdu zrušené.

26. Okresný súd bude mať priestor na nápravu svojho pochybenia pri opätovnom rozhodovaní o trovách konania. Ústavný súd na záver konštatuje, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nie je dávať všeobecnému súdu návod na výpočet trov konania, resp. pomoc s takýmto výpočtom (IV. ÚS 513/2018).

27. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj k porušeniu jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

V.

Zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie

28. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd

môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

29. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

30. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

VI.

Trovy konania

31. Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom pred ústavným súdom.

32. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

33. Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

34. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2017, ktorá bola 921 €, keďže ústavný súd priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti), ktoré boli vykonané v roku 2018. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2018 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. predstavuje sumu 153,50 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušalom 9,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) predstavuje sumu 162,71 € za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2018. Keďže právny zástupca sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola navýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH tak v konaní pred ústavným súdom predstavujú celkovú sumu 390,50 € (bod 3 výroku tohto rozhodnutia). Podanie právneho zástupcu sťažovateľky ústavnému súdu doručené 16. júla 2019 neobsahovalo žiadne nové skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu, preto ústavný súd odmenu zaň nepriznal.

35. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

36. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu